



Foto Jan Gustafsson

Från den högt belägna betesmarken sydost om Bjäsätter har man utsikt ner mot den vackra byn.

3 Bjäsätter

En lika vacker som säregen dalgång med ett öppet och böljande odlingslandskap. Bjäsätters by har en stark 1800-talskaraktär där de många välbevarade hagmarkerna passar in. Området har ett fantastiskt växt- och djurliv knutet till den magra ogöds-lade betesmarken.

Det är en upplevelse att komma genom skogen från söder och möta dalgången som oväntat öppnar sig mellan de skogklädda höjderna. Dalen är böljande med åkrar på finjordssediment och betesmarker på moränkullar och backar mot skogen. I byn ligger de rödmålade husen och ladugårdarna tätt på ett gammaldags vis. Det vackra odlingslandskapet omfattar även byn Säldekärr och ett antal mindre torp och gårdar. Ovanligt många hagmarker är värdefulla naturmiljöer så endast några av de mest intressanta kan beskrivas här.



Trumgräshoppa

Foto Karl-Olof Bergman

Byn Bjäsätter har medeltida anor. Den bestod från början av två gårdar som genom århundraden ägdes av Vreta kloster, kronan och säterierna Ljung och Stjärnorp. I början av 1800-talet friköptes gårdarna och byn växte genom arvskiften till som mest 15 gårdar.

Den gamla kvarnen i Bjäbäcken i kanten av byn är en bra början för besöket. Här finns parkering och härifrån utgår Bjänleden, en vandringsled på gamla torparstigar runt sjön Bjän. Kvarnen och vandringsleden sköts idag av Vreta Klosters hembygdsförening.

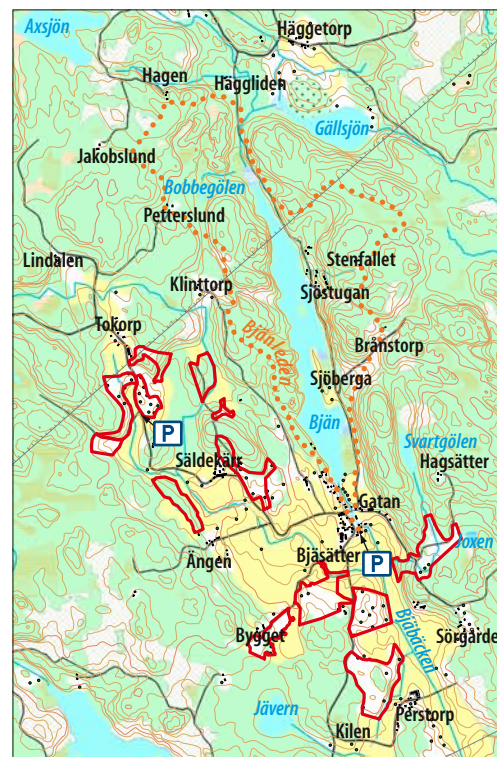
Ovanför sluttningen i öster har man en fin utsikt över byn. Här ligger en mager och stenig betesmark som i kanten övergår i skogsbyte. Hagen präglas av enbuskar och en rikedom av ljung, en vegetation som förr var en vanlig syn i skogsbygden. Vegetationen kan beskrivas som ålderdomlig, ett levande fornminne. Här växer en rik flora med magermarksörter som gökärt, nattviol, slättergubbe och ängsvädd, liksom många arter av de färggranna svamparna vaxskivlingar.

Bjäsätters och de ljusöppna betade ljungbackarnas verkliga klenoder är Ljunggöontröst och trumgräshoppa. Ljunggöontrösten är en liten halvparasitisk sensommarväxt, svår att få syn på men mycket vacker på nära håll. Trumgräshoppan är ett exotiskt inslag



Foto Bengt Samuelsson

Ljunggöontröst i närbild.



i vår insektsfauna, med en stor del av den hotade svenska populationen i Östergötland. När den sitter stilla är trumgräshoppan mycket svår att upptäcka, men under sensommaren flyger hanarna på röda vingar och med ett smattrande läte.

Tokorps naturreservat

Mellan Säldekärr och Tokorp, på ömsida om vägen från Bjäsätter, finns intressanta hagmarker i ett nybildat naturreservat. Väster om vägen ligger en öppen hage med hasselbuskar och spridda stenblock. Floran är artrik och även här finns trumgräshoppa. I norra delen av hagen växer ekar. Också öster om vägen står ekar i en flack hage med uppstickande hållmarker. I hagen växer den hotade finnögöontrösten och i vägkanten kan du hitta den ovanliga skogsklockan.

Åk genom Berg och vidare mot Vänga. Strax efter Stjärnorp är det skyltat åt vänster mot Bjäsätter. Parkera vid kvarnen i byn. I väster kan du parkera i vägkanten mitt för Tokgölsvägen.